

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2001 rd

Regeringens proposition om godkännande av återtagandet av förklaringen till Wienkonventionen om traktaträtten

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 februari 2001 en proposition om godkännande av återtagandet av förklaringen till Wienkonventionen om traktaträtten (RP 208/2000 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat ett utlåtande (GrUU 4/2001 rd)

om propositionen. Utlåtandet ingår som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Päivi Kaukoranta, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner att förklaringen till Wienkonventionen av den 23 maj 1969 om traktaträtten återtas. Enligt konventionen anses det för alla åtgärder i samband med en traktats ingående att statsöverhuvud, regeringschefer och utrikesministrar representerar sin stat i kraft av sin ställning och utan att behöva förete fullmakt. I samband med ratificeringen av Wienkonventionen avgav Finland en förklaring, där Finland anser att ingenting i artikel 7.2 i konventionen avser att ändra bestämmelserna i parternas nationella lagstiftning angående behörigheten att ingå traktater. Enligt Finlands för-

fattning är det republikens president som är behörig att ingå fördrag och som också beslutar om fullmakter till regeringschefen och utrikesministern.

I propositionen föreslår regeringen att Finland återtar förklaringen till Wienkonventionen. När förklaringen återtas är också statsministern och utrikesministern behöriga att i kraft av sin ställning och utan fullmakt av republikens president företräda Finland uttryckligen i traktatfrågor. Att förklaringen återtas påverkar inte den konstitutionella processen för beslut om Finlands internationella förpliktelser.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av motiveringen till propositionen och på grundval av erhållen utred-

ning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig.

Enligt propositionen skall Finland återta sin förklaring till artikel 7.2 a i Wienkonventionen

UtUB 1/2001 rd — RP 208/2000 rd

om traktaträtten. Förklaringen har i praktiken inneburit att statsministern och utrikesministern i motsats till vad Wienkonventionen föreskriver inte har kunnat företräda Finland i traktatfrågor utan fullmakt av republikens president.

Grundlagsutskottet omfattar regeringens uppfattning att förklaringen inte längre behövs. Den nya grundlagens bestämmelser om behörighet i internationella frågor bekräftar enligt grundlagsutskottet denna uppfattning, även om behovet att återkalla förklaringen inte nödvändigtvis beror på grundlagen.

Enligt vad utrikesutskottet har erfarit är ett återkallande av praktisk betydelse mest för utrikesministern. Enligt fördragspraxis i vårt land undertecknas fördrag mycket sällan av statsministern. Att förklaringen återkallas påverkar inte den konstitutionella beslutsprocessen i fördrags-sammanhang; besluten fattas i grundlagsordning.

Att förklaringen återkallas ligger i linje med Finlands fördragspolitik. Finland har självt motsatt sig förklaringar och reservationer som på ett allmänt plan hänvisar till statsintern lagstiftning som skäl till att en stat låter bli att följa avtalsbestämmelser. Också Finlands systematiska stöd till Wienkonventionen och det faktum att Finland anser att Wienkonventionen på ett positivt sätt förtydligar folkrätten när det gäller mellanstatliga avtalsrelationer är enligt utrikesutskottet goda skäl för att återkalla förklaringen.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår utrikesutskottet vördsamt

att riksdagen godkänner återtagandet av förklaringen till artikel 7.2 i Wienkonventionen av den 23 maj 1969 om traktaträtten (FördrS 32—33/1980).

Helsingfors den 6 mars 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Henrik Lax /sv
medl. Tytti Isohookana-Asunmaa /cent
Antti Kalliomäki /sd
Bjarne Kallis /fkf
Antero Kekkonen /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Juha Korkea-
oja /cent

Outi Ojala /vänst
Kalevi Olin /sd
Sirpa Pietikäinen /saml
Mirja Ryyänen /cent
Martti Tiuri /saml (delvis)
Ben Zyskowicz /saml
ers. Petri Neittaanmäki /cent
Esko-Juhani Tennilä /vänst.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Antti Pelttari.